

Nr 227.

Av fru **Linderot m. fl.**, om anslag till anordnande av kurser i sexualhygien för läkare m. m.

Till abortförebyggande åtgärder begär chefen för socialdepartementet för budgetåret 1946/47 ett förslagsanslag av 150 000 kronor. Av detta belopp beräknas 100 000 kr som ersättning till laboratorierna för utförda graviditetsreaktioner och 50 000 kr till verksamheten vid rådgivningsbyråer och tryckandet av en folkskrift i abortfrågan.

I de abortförebyggande åtgärderna saknas emellertid i ett mycket viktigt hänseende medverkan från läkarna. Riksförbundet för sexuell upplysning påpekar i ett av sina cirkulär, att »de flesta läkare ställer sig tyvärr av moralisk trångsynthet avvisande till användande av skyddsmedel». Endast 40 à 50 av Sveriges 4 000 läkare torde utföra inprovning av pessar, det billigaste och mest pålitliga preventivmedlet. För kanske flertalet av landets befolkning är det av geografiska och därmed också ekonomiska orsaker svårt att kunna anlita läkare, som utföra pessarinprovning. Vid endast två av landets gynekologiska lasarettskliniker är det möjligt att få pessarinprovade, ett vittnesbörd om vilka små insatser som göras från specialisternas sida i fråga om havandeskapskontrollen och de abortförebyggande åtgärderna på tidigt stadium. En av förklaringarna till detta tillstånd är läkarnas bristande kunskaper. Redan i befolkningskommissionens betänkande i abortfrågan 1936 påpekades, att »blott ett mycket ringa fåtal av landets läkare behärskar den, låt vara förhållandevis enkla tekniska kunskap om olika preventivmedel och om deras användning (framför allt utprovning av pessar), som är för den individuella rådgivningsverksamheten behövlig». På grund därav blir det en nödvändig fordran, hette det i betänkandet, »att viss minimiundervisning i sexualhygien, innefattande födelsekontroll och dess teknik, dels göres obligatorisk för de studerande, som nu och i framtiden utbildas till läkare, och dels meddelas de nu legitimerade läkare, som i här berört avseende behöver komplettera sin kompetens». Trots detta och många senare yrkanden i denna riktning, bland annat från medicinarsektionen vid den allmänna studentkonferensen (»studentriksdagen») i Stockholm 1943, förekommer ännu ingen sådan minimiundervisning i sexualhygien. Frånsett de 149 läkare och medicine kandidater, som 1937 deltog i Riksförbundets för sexuell upplysning kurs i preventivteknik, ha inga svenska läkare erhållit sådan undervisning.

Då viss rådgivning i preventivteknik nu avses komma att äga rum vid mödravårdscentralerna, är det nödvändigt att anordna kurser i sexualhygien, omfattande bland annat pessarinprovning, för de läkare, som skola sköta mottagningen vid centralerna. Också för landets gynekologer, som lika litet som andra läkare fått någon utbildning i detta ämne, och för övriga intresserade läkare böra dessa kurser vara tillgängliga. Ersättning för resor samt för den tid tjänstledighet måste utlas för beivrande av kurserna bör utgå. Enär Riksförbundet för sexuell upplysning tidigare på eget initiativ och egen bekostnad anordnat en dylik kurs och för övrigt genom sin verksamhet är bättre förtroget än någon annan institution med ämnets såväl medicinska som sociala aspekter, torde uppdraget att anordna kurserna böra överlämnas till förbundet. Ett statsbidrag på 30 000 kronor bör ställas till förbundets förfogande för bedrivande av denna kursverksamhet under budgetåret 1946/47. Ur detta anslag skulle då utbetalas den nämnda rese- och tjänstledighetsersättningen.

Beträffande undervisningen vid karolinska institutet och vid de medicinska fakulteterna i Uppsala och Lund bör tillses, att en nöjaktig kurs i sexualhygien inarbetas i studieplanen, lämpligen i sammanhang med kursen i obstetrik och gynekologi.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen utöver det av chefen för socialdepartementet begärda anslaget på 150 000 kronor till abortförebyggande åtgärder måtte anvisa 30 000 kronor för anordnande av kurser i sexualhygien för läkare; samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att kursplanerna vid karolinska institutet och de medicinska fakulteterna i Uppsala och Lund kompletteras med en kurs i sexualhygien.

Stockholm i januari 1946.

Gerda Linderot.

Gunnar Adolfsson.

Erik Jansson.

Harald Johanson.

S. Rönn-Christiansson.